Отой Антін, що онде п'яний викрикує на толоці, був все якийсь нещасливий. Все йшло йому з рук, а ніщо в руки. Купить корову, та й здохне, купить свиню, та й решетину дістане. За кожний раз отак.

Але як умерла йому жінка, а за нею і два хлопці, та й Антін як не той став. Пив, а пив, а пив; пропив букату поля, пропив город, а тепер хату продав. Продав хату, взяв собі від війта синю книжку службову та й має йти десь наймatися, служби собі шукати.

Сидить отам п'яний та й рахує, аби село чуло, кому продав поле, кому город, а кому хату.

— Продав — та й авус! Не моє — та й решта! Не мо-о-є! Ей, коби дід мій та підвівси із гроба! Моспане, штири воли як слимузи, двацiть штири морги поля, хати на ціле село! Все мав. А онука, аді!

Показував селові синю книжечку.

— Ой, п'ю та ще буду. За своє п'ю, ніхто до того рихту не має. А він мені каже: мой, грунт прісцєв-єс! Печєтку прибиває та й картає! Е, я ще не таких вітів видів.

Аби тобі так умирати легко, як мені гезди легко!

Йду я з хати, геть цалком вже віходжу, та й поцілував-сми поріг, та й іду. Не моє — та й решта! Бий, як пса від чужої хати! Можна — проши. Було моє, а тепер чуже. Віходжу надвір, а ліс шумить, словами говорить: верниси, Антоне, до хати, верниси, мой!

Антін б'ється обидвома кулаками в груди, аж гомін селом іде.

— Знаєте, туск такий прішов, що раз туск! Входжу назад до хати. Посидів, посидів, та й віходжу — не моє, що маю казати, коли не моє...

— Аби так моїм ворогам конати, як мені було із свої хати віступати!

— Віходжу я надвір та й ні, таки обмарило. Дзелений мох на хаті, треба би її пошивати. Камінь, вода — не я тебе буду, небого, пошивати. Камінь,— аби камінь, та й розпук би си із жєлю!

Антін по цім слові гатить руками у землю, як у камінь.

— Сів я на приспу. Ще небіжка мастила, а я глину тачками возив. Лиш хочу встати, а приспа не пускає, ступаю — не пускає. А мені жєль, не жєль, ні! Але таки гину... Сиджу я та реву, так реву, якби з ні хто паси дер. Люди ззираютьси на покаяніє.

— Аді, отам коло воріт та піп прощі казав. Увесь мир плакав. Порєдна, каже, жона була, працовита...

— Перевертайтеси в гробі, небожєта, бо-м лайдак. Пропив-єм усе що до нитки. І полотно пропив. Чуєш, Маріє, та й ти, Васильку, та й ти, Юрчику, тепер дєдя 'ме у рантухових сорочках ходити та жидам води доносювати...

Антін тепер показує на війтову хату.

— Але вітиха — добра жінка. Вінесла ми хліб на дорогу, аби віт не видів. Най пан бог твоїм дітем годить, де си поступ'ють. Най вам бог усім дає ліпше, як мені...

— На який гатунок я маю на чужі приспі сидіти? Іду. Лиш поступив-єм си, а вікна в плач. Заплакали, як маленькі діти. Ліс їм наповідає, а вони сльозу за сльозов просікають. Заплакала за мнов хата. Як дитина за ма-мов — так заплакала.

— Обтер-єм полов вікна, аби за мнов не плакали, бо дурно, та й віступив-єм цалком.

— Ой легко, як каміня гризти. Темний світ навперед мене...

Антін обводить рукою довкола себе.

— Є ще гезди гроші, але буду пити. З нашими людьми нап'юси, з ними пустю. Най знають, як із села-м ві-ходив.

— Аді, в пазусі маю синю книжечку. Оце моя хата, і моє поле, і мої городи. Іду собі з нев на край світа! Книжечка від цісаря, усюда маю двері втворені. Усюда. І по панах, і по жидах, і по всєкі вірі!